XI. FIATAL MŰSZAKIAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

Kolozsvár, 2006. március 24-25.

OPERATÍV KÖZPONTOK KIALAKÍTÁSA A FRISS ZÖLDSÉGVERTIKUMBAN

Dr. Kovács Imre

Abstract

Growers of fresh vegetables face new challenges nowadays. As suppliers they have to meet the requirements of huge store- networks. The situation calls for new frames of business. The solution might be the establishment of virtual companies. In the frame of virtual companies, the growers, farmers, producers should not be necessarily in a given, limited area but might be far from each other, even in several countries. Hence, their operations should be promoted by significant computer back-up service according to the latest manager principles. The lecture deals with the principles and methods of setting up virtual agrarian companies with consideration of the market nature of fresh vegetables.

Összefoglalás

A friss zöldségeket termelő vállalkozások új környezeti kihívásokkal szembesülnek napjainkban. Beszállítóként nap, mint nap meg kell felelniük az áruházláncok elvárásainak. Ez a kihívás új szervezeti forma kialakítását kívánja, amelyre megoldás a virtuális vállalat bevezetése lehet. A virtuális vállalatok keretében az egyes termelő egységek nem egy körülhatárolt helyen vannak, hanem egymástól távol, akár különböző országokban is elhelyezkedhetnek. Ebből adódóan a működtetésük új menedzsment elvek szerint, jelentős informatikai háttértámogatással biztosítható. Az előadás a virtuális agrárvállalatok kialakításának elvi és metodikai kérdéseit taglalja, tekintettel a friss zöldségek piaci sajátosságaira.

Bevezetés

Dolgozatom az integrált vállalatirányítási rendszerek friss zöldségvertikumban történő bevezetésének problémáját tárgyalja. Olyan tényezőket veszek górcső alá, amelyek közvetlen, illetve közvetett módon befolyásolják a friss zöldségek „táblától-asztalig” történő mozgatásának folyamatát.

A témával való foglalkozást az teszi időszerűvé, hogy átalakult a friss zöldségek piacra jutásának folyamata, amely folyamatot korszerű információ-technológián alapuló rendszereknek kell

támogatnia. Ettől a támogatástól egyrészt hatékonyabb termékáramlást, másrészt magasabb termékbiztonságot remélünk.

I. A friss zöldségek piacra jutási körülményeinek változásai

A friss zöldségfogyasztás mértékének emelkedésével egyidőben a fogyasztói igények és az értékesítési feltételek is nagymértékben átalakultak. Megfigyelhető, hogy a nagybani felvásárlókat egyre inkább az integrátorok váltják fel, akik igyekeznek eleget tenni a kereskedelmi/megrendelői elvárásoknak mind a megbízhatóságban, mennyiségben, minőségben és szállítási határidőkben. A nagy megrendelések ugyanis az utóbbi 10-15 évben megjelent (multinacionális) kereskedelmi láncoktól érkeznek. Ebben az esetben az árú az áruházak elosztási központjain illetve a standokon keresztül jut el a termőföldről a végső fogyasztókhoz. Az elosztási csatorna rövidülését mutatja az 1. ábra:

1. ábra: Az információs technológiára alapozott elosztási csatornák

A nagy áruházláncok a fogyasztók megtartása céljából arra törekszenek, hogy a fogyasztóiknak folyamatos és magas minőségű friss zöldség-kínálatot nyújtsanak. Ezt a célt azonban csak akkor tudják elérni, ha a beszállítóiknak is igen magas követelményeket támasztanak. Ismerve a mai magyar viszonyokat megállapítható, hogy a zöldségtermelésben érintett kis és közepes méretű vállalkozások a korszerű technológia hiánya miatt nem minden esetben felelnek meg a megrendelői elvárásoknak. A vevői elvárásoknak való megfelelés új szervezeti keretére ad megoldást a virtuális agrárvállalat kialakítása.

II. A virtuális agrárvállalat kialakítása

II/1. A VAV felépítése

A virtuális vállalatot úgy definiálhatjuk, hogy a hálózati struktúrák térhódításának terméke, ahol az egyes termelő berendezések nem egy körülhatárolt telepen vannak, hanem egymástól akár földrésznyi távolságban, különböző országokban. Az ilyen szervezetek esetlegesek, mindegyik dolgozik más megrendelőnek is, szövetségük egy megadott feladat elvégzésére (pl. egy termék piacra juttatására) szól.

A virtuális agrárvállalatok kialakítását a friss zöldség vertikumban a fent említett két tényező indokolja: egyrészt a folyamatosan emelkedő vevői/kereskedelmi elvárások, másrészt a birtokméretben és termelési szerkezetben is elaprózódott termelői háttér.

A virtuális agrárvállalatok létrejöttével elérhető, hogy:

- a termelőknél,
 - az értékesítési láncban résztvevőknél és
 - a közvetlen vásárlóknál, egyaránt hatékonyságnövekedés jöjjön létre,
- amely végső soron minden szereplőnek alapvető célja.

A virtuális agrárvállalat elvi felépítését a 2. ábra szemlélteti.

2. ábra: A virtuális agrárvállalat elvi felépítése

II/2. Az Operatív Központ

A VAV központi eleme az Operatív Központ. Az operatív központ feladatai a következő pontokban összegezhetők:

- Összehangolja a térség termelését és értékesítését, egységes arculattal magas minőségi követelményekkel növelve a termékek eladhatóságát,
- A lehető legmagasabb árbevételt biztosítja.
- Biztosítja partnerei számára a feldolgozás, csomagolás lehetőségét,

- Átveszi a termékek értékesítésének feladatát
- Bővülő lehetőségek kihasználása érdekében növeli a térség magas színvonalú tároló kapacitását,
- Közvetíti tagjai számára a piac igényeit,
- Ismertté teszi a térség árualapjának előnyeit.
- Gondoskodik az eladáshoz szükséges göngyölegekről és csomagoló anyagokról, biztosítva ezzel az árualap kulturált megjelenítését.

Az Agrár Operatív Központ működésének informatikai alapját egy ASP (ASP=alkalmazásüzemeltetési szolgáltató) koncepciójú rendszer struktúra képezi. Az ASP egy dinamikus, hálózati szerver melyhez csatlakozik számos vállalat és fizikai disztribúciós és raktárközpont, hogy erőforrásaikat és adataikat egyesítve egy virtuális vállalatot létrehozva növeljék hatékonyságukat. Mindezek mellett cél az optimális raktári és kiszolgálási szint megvalósítása az ügyfelek igényeinek optimális kiszolgálása érdekében. A struktúra alapja egy internet alapú Logisztikai Adattár, amely nem csak egy eszköz a partnerek kezében ahhoz, hogy a fent vázolt célokat megvalósítsák, hanem egy dinamikus kooperációs portál, ahol a legújabb technológiák által támogatott eszközök segítségével tervezési és együttműködési feladatokat is megvalósíthatnak.

Felhasznált irodalom

1. Móricz P. –Darabos V.: Agrár vállalkozások piaci integrációja a logisztika eszköz és módszertanának gyakorlatában. Agrárlogisztikai Intézet. Budapest. 2006.
2. Juhász A.: Vertikális koordináció és integráció a zöldség-gyümölcs szektorban. Agrárgazdasági tanulmányok. Budapest. 1999.

Dr. Kovács Imre, egyetemi adjunktus

SZIE GÉK Rendszertechnikai és Menedzsment Intézet, Gödöllő

H-2103 Gödöllő, Páter K.u.1. Tel.:+36-28-522-044, E-mail: kovacs.imre@gek.szie.hu